

ÇAYIRKENT ÇOK PROGRAMLI ANADOLU LİSESİ E-GÜVENLİK OKUL PLANI

Günümüzde internet, sosyal hayatın bir parçası olarak hayatımıza birçok faydalar ve yenilikler getirmiştir. Getirdiği faydaların ve kolaylıkların yanı sıra, internetin bilinçsiz kullanımı bireysel ve toplumsal hayata yönelik tehditler de barındırmaktadır. Eğitimciler, veliler, medya ve diğer tüm ilgili kişiler tarafından özellikle çocukların, gençlerin, vatandaşların hak ve ihtiyaçlarının korunması için ortak sorumluluk gerektirmektedir. Biz Çayirkent Çok Programlı Anadolu Lisesi olarak, gençlerin daha bilinçli ve güvenli internet kullanıcı olmalarının yanında ailelerini bilinçlendirme çalışmalarını da önemsiyoruz.

Çocuk ve gençlerin interneti belirli bir sorumluluk dâhilinde güvenle kullanmalarını desteklemek ve onları internetin yasadışı ve zararlı içeriklerinden korumak amacıyla 1999 yılında Avrupa Birliği Komisyonu bünyesinde oluşturulan Güvenli İnternet Programı kapsamında 2004 yılında INSAFE (European Safer Internet Network) ağı kurulmuştur. İnternetin bilinçli ve güvenli kullanımı çerçevesinde bilinçlendirme faaliyetlerine öncülük etmesi için kurulan INSAFE bugün Avrupa'da toplam 31ülkenin Güvenli İnternet Merkezinin koordinasyonunu oluşturan bir ağıdır. Ayrıca, INSAFE ağı tarafından her yılın Şubat ayında organize edilen Güvenli İnternet Günü (GİG) 2004 yılından bu yana düzenlenmektedir. Ülkemizde, Güvenli İnternet Günü etkinlikleri ilk olarak 2010 yılında gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Çayirkent Çok Programlı Anadolu Lisesi olarak eTwinning okulu etkinliklerimiz kapsamında Güvenli İnternet Günü ile ilgili çeşitli etkinlikler yaptık. Okul panosu, afişler, veli ve öğrenci bilgilendirme seminerleri ile görsel farkındalık çalışmaları yaptık.

Çevrimiçi gençlerin karşılaştığı risklerden biri de siber zorbalık veya çevrimiçi mağduriyettir. Yani elektronik iletişim şekillerini kullanan zorbalık veya taciz. Siber zorbalığın bazı örnekleri açıkça tanımlanabilir kendiğerleri daha azdır. Siber Kelimenin mağdurunu korkutmak için kullandığı dil ve taktiklerin cezai bir suç olduğunun açık işareti olduğu durumlarda olabilir, bazı durumlarda ise yalnızca bir şahsın kötü davranışlarından kaynaklanır. Siber zorbalık, genellikle eylemin tekrarını gerektirir. Siber zorbalığı yaygınlaştırma konusunda, özellikle geleneksel zorbalığa kıyasla açık bir anlaşma eksikliği var bu, yaygınlığı hakkında istatistikleri etkiliyor. İnternetteki siber zorbalığa hitap etmenin bir yolu, okul zorbalığı ve siber zorbalık arasındaki bağlantıyı kullanmaktır. Okul zorbalığına, gençlerin sahip oldukları ve birbirlerine karşı olan ilişkileri ve tutumları geliştirmeye çalışan girişimler denir. Bu tür girişimleri, çevrimdışı zorbalığa karşı koymak için potansiyel olarak etkili önleme tedbirleri olarak düşünülmekte ve çevrimiçi zorbalığa karşı koymada da yararlı olabilirler. Gençler ve yetişkinler genellikle çevrimiçi mağduriyet konusunda farklı yorumlara sahiptir. Yetişkinler bazı eylemleri bir şekilde tedavi etme eğilimi gösterirken, gençler aynı örnekleri akranları arasında

normal bir etkinlik olarak açıklayabilir, ancak bunlar çevrimdışı bir sorunla başlar. Okullar, okul çapında bir zorbalık önleme programının oluşturulmasını kolaylaştıracak politikalar oluşturur ve bu programlar tipik olarak etkinliklerinin periyodik değerlendirmelerini içerir. Başarılı ve etkili programlar, bireysel öğrencilerden ve sınıflardan, eğitimcileri ve öğrencileri birleştiren zorbalık karşıtı takımlara kadar, okulda her seviyede zorbalık karşıtı stratejileri teşvik etmek için çalışır. Ağır internet kullanıcıları uygunsuz içerikle çevrimiçi karşılaşılan işaretlerden haberdar edilmesi gerekir. Bu nedenle, kurslar ve bilgilendirici görüşmeler genellikle okullarda veya yerel konseyler tarafından organize edilirken, diğer etkin yöntemler filtreleme ve güvenlik duvarı teknolojilerini içerir. Buna ek olarak, internet erişimi sağlayan şirketlerin kullanıcıları için daha güvenli çevrimiçi ortamlar sağlamaları, dolayısıyla çevrimiçi riskleri ele almanın bir başka yolunu teşvik etmeleri önerilir. Gençlerin daha proaktif olarak çevrimiçi mahremiyetlerini korumaları durumunda, internetin oluşturduğu risklerin birçoğu azaltılabilir. Kişisel bilgilerin çevrimiçi olarak açığa çıkmasına daha az istekli olacak şekilde eğitilmeleri ve gizliliklerini nasıl önemlidir. Ebeveynler ve çocukları arasındaki nesil boşluğu nedeniyle, birbirlerine güven duymalarını engelleyebilecek ve dolayısıyla çevrimiçi riskin etkili bir şekilde kontrol altına alınmasına neden olabilecek bir yanlış anlama olasılığı bulunmaktadır. Bu nedenle, gençlerle yetişkinler arasındaki iletişim teşvik edilmelidir, siber güvenlikle ilgili diyaloga girmek, boşluğu hafifletmeye ve güvenlik tedbirlerini geliştirmeye yardımcı olabilir. Bu tür diyaloglar aynı zamanda gençleri ebeveynlerini çevrimiçi olan kaynaklar ve web siteleri konusunda eğitmeye teşvik edebilir.

E GÜVENLİK MÜFREDATIMIZ HAKKINDA

1. Gençlerde bilinçli ve güvenli internet kullanımına dair bilgi, beceri ve tutumların geliştirilmesi için seminerler düzenlenmektedir.
2. Türkçe Dil Etkinlikleri, Matematik Etkinlikleri, Fen ve Doğa Etkinlikleri, Müzik, Oyun ve diğer etkinliklerde tablet ve telefonlar pedagojik eğitim aracı olarak kullanılmaktadır.
3. Ders müfredatlarına sosyal medya başta olmak üzere internetin bilinçli kullanımı ile ilgili konuların yenilenen bilgilerle güncellenmesi tüm öğretmenlerimiz tarafından sağlanmıştır.
4. MEB'e bağlı okullarda elektromanyetik kirliliğe ve internet güvenliğine önem verilmektedir.

ÇOCUK VE ERGENLERE YÖNELİK e GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

1. Aileye yönelik çocuk ve ergenlere denetimli, sınırlı ve amaçlı kullanım sağlayabilmeleri ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları yapmaktayız.

2. İnternetin güvenli kullanımı ile ilgili paketlerin tanıtım ve yaygınlaşmasını sağlamak devlet politikasıdır.
3. Güvenli internet paketi kullanımının yaygınlaşmasına yardımcı olunmalıdır.
4. Evlerde limitli internet paketlerinin kullanımını teşvik etmek için rehberlik yapılmaktadır.
5. Kullanım farkındalığına yönelik uygulamalar geliştirmek için derslerde bu konuya öncelik verilmektedir.
6. Aile içinde kullanılan bilgisayarların kullanıcıya göre farklı profiller oluşturmaya müsait olması ve güvenli internet hizmetinin de bu profillere göre farklı paketler ile sunulabilmesi gereklidir. Bununla ilgili çalışmalara başlanmıştır.
7. Ebeveynleri denetim yolları ve teknolojik imkânları ile ilgili bilinçlendirmek ve gerekli uygulamaları geliştirmek ve yaygınlaştırmak için seminerler yapılmaktadır..

CEP TELEFONU KULLANIMI

Öğretmenler cep telefonlarını pedagojik araç olarak gerektiğinde kullanmaları ancak ders saatleri içinde öğretmen, personel ve stajyerlerin cep telefonları acil durumlar dışında kullanmamaları" kararı oybirliği ile alınmıştır. Bu sebeple öğretmenler, personel ve stajyerler cep telefonlarını öğrencilerin bulunduğu zaman ve ortamlarda kullanamazlar.

OKULUMUZDA FOTOĞRAF YA DA VİDEO ÇEKİMİ VE YAYINLANMASI

1. Okul kayıt döneminde her öğrenci velisi izin belgesi imzalar. Bu izin Belgesinde öğrenci fotoğraflarının okul resmî web sitesi, okul dergisi, gazete, eTwinning portalı vb. okul tanıtımlarında veli, çocuğunun sınıf resimlerinin paylaşılmasına (e güvenliğinin sağlanması için) M.E.B. 2017/12 nolu genelgesi çerçevesinde kullanılmasına izin verir.

2. Okul idaresi tarafından görevli kılınanlar haricindeki kişiler tarafından ve öğrenci velilerinin bilmek istedikleri etkinlik ve programlar dışındaki zamanlarda, okul ve okul bahçesi sınırları içerisinde fotoğraf ve video çekimi yapılamaz. Bu yasak, bir öğrencinin diğer bir öğrencinin fotoğraf ve videosunu çekmek istemesi durumunda da geçerlidir.

3. Okul idaresi tarafından görevlendirilen kişilerin çektiği fotoğraf ve videolar ancak okulun resmî web adresinde ve sanal ortamlarında, ilgili öğrenci velisinin talep ve yazılı onayı ile yayınlanabilir. Öğrencisi için onay vermeyen velinin öğrencisi ile ilgili fotoğraf ve videolar yayınlanmaz.

4. Velisi tarafından fotoğraf ve video görüntülerinin çekilip yayınlanmasına onay verilmeyen öğrencilerin, çekim esnasında psikolojik baskı yaşamaması için tedbirler alınır.

5. Okul görevlileri tarafından yayınlanan resim ve videolarda öğrencilerin kişisel bilgilerine kesinlikle yer verilmez.

E GÜVENLİK POLİTİKAMIZ

Dijital teknolojiler okul çağı çocukları içinde olağanüstü imkanlar fırsatlar sunuyor. Çocuklar da internet ortamının sağladıklarıyla bilgiye, eğlenceli oyunlara ve benzeri etkinliklere kolayca ve hızlıca erişim sağlayabiliyorlar. Ancak, dijital teknolojilerin sağladığı bu harika imkanların yanında, çocuğun zihinsel, ruhsal ve fiziksel saldırılarla, tuzaklarla karşılaşması tehlikesinin varlığı da hafife alınamaz bir gerçekliktir. Örnek vermek gerekirse internet ortamındaki bir çocuğun istem dışı da olsa karşısına çıkan bir reklamı izleme yoluyla ya da arama motoruna bilerek bilmeyerek yazacağı yanlış bir kelime sebebiyle pornografik bir siteye girmesi mümkündür ve çocuğun merakını kışkırtan bir görsel onu zihinsel, duygusal ya da fiziksel olarak tehlikeye düşürecek ortamlara sürükleyebilir. Yukarıda kısaca söz edilmiş olan tehlikelerden çocuğu korumanın en emin yolu, onu internet ortamından tamamen uzak tutmaktır. Ancak Çok hızlı gelişen dijital teknolojiler sebebiyle ve ne yazık ki, çocuğu internet ortamından tamamen uzak tutmak mümkün olmamakta, tamamen yasaklamak sorunu çözmemektedir. Kaldı ki çevresel etkenler ve ebeveyn tutumları sebebiyle internet ortamlarını tamamen yasaklamak ve erişimi engellemek imkânsız bir hal almıştır. Bu sebeple çocuğu internet ortamının oluşturduğu tehlikelerden korumak için tamamen yasaklamaya çalışmaktan daha etkili tedbirler bulmak zorunluluğu vardır.

İnternetin olumsuz tehlikelerine karşı çocukların kendisini koruması için çocuğa bilgi, bilinç ve davranış kazandırmaktan, bu hedef için çaba harcamaktan daha etkili bir yol kalmamaktadır. Bu çalışmada okullarda ancak aile katılımları ile olur. eTwinning portalında yaptığımız projeler ile ailelerimizin denetiminde bilgisayar, tablet ya da telefonlarla belirlenmiş saatlerde birlikte internete girilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca okulumuzda çocukların internet başında saatlerce vakit geçirmelerini önlemek adına aile katımlı etkinlikler yapılmaktadır. Bu etkinlikler ile anne babalar çocukları ile daha kaliteli vakit geçirme imkânı bulunmaktadır. Çocuklar da anne babaları ile gerekli vakti geçirdikleri için internette daha az zaman geçirmektedirler. Amacımız kalıcı davranış değişikliğidir. Bu nedenle, okul politikası olarak öğrencilerimizi internet ortamlarının tehlikelerinden ve zararlarından koruyabilmek için kararlı bir şekilde uygulamalar gerçekleştiriyoruz.

OKUL PERSONELİ

Twinning mesleki gelişim portalından çevrimiçi seminer ve online mesleki gelişim etkinliklerine katılmışlardır. Çevrimiçi güvenlik (e-Güvenlik) politikası, tüm çalışanların katılımı için resmi olarak sağlanacak ve tartışılacak ve korunma sorumluluğumuzun bir parçası olarak güçlendirilecek ve vurgulanacaktır. Personel, İnternet trafiğinin izleyebileceğini ve tek bir

kullanıcıya kadar izlenebileceğinin farkında olacak. Okul sistemlerini ve cihazlarını kullanırken takdir yetkisi ve profesyonel davranış gereklidir. Personelin tüm üyelerine, profesyonel ve kişisel olarak, güvenli ve sorumlu İnternet kullanımı konusunda güncel ve uygun personel eğitimi, düzenli (en az yıllık) temelde çeşitli şekillerde sağlanacaktır. Çalışanların hepsi, çevrimiçi davranışlarının okuldaki rolü ve itibarını etkileyebileceğini farkına varacaktır. Mesleği veya kurumu tehlikeli durumuna düşürdüğü veya mesleki yeteneklerine güvenini kaybetmiş birşeyin bulunduğu düşünülürse, hukuk, disiplin veya hukuki önlemler alınabilir. Filtreleme sistemlerini yönetme ya BİT kullanımını izleme sorumluluğu taşıyan personelin üyeleri, Liderlik Ekibi tarafından denetlenecek ve sorunları veya endişeleri bildirmek için açık prosedürlere sahip olacaklardır. Okul çalışanların öğrencilerin yaşlarına ve yeteneklerine göre kullanması gereken yararlı çevrimiçi araçları kontrol etmelidir. Bu araçlar Pedagojik eğitim araçları olarak kullanılır. Çocukların internetin ve dijital teknolojinin güvenilir ve sorumlu kullanıcıları olabilmesi için ana-babanın/ bakıcıların oynayacakları önemli bir role sahip olduklarını kabul eder. Ebeveynlerin dikkatleri, bültenler, bilgilendirme yazıları, haber mektupları ve okul web sitesinde okulun çevrimiçi güvenlik (e-Güvenlik) politikasına ve beklentilerine yönelecektir. Evde ve okulda ebeveynlerle çevrimiçi güvenlik konusundaki işbirlikçi, yaklaşımı teşvik edilecektir.

Evde güvenli internet kullanımı için öneriler içeren ebeveyn eğitimleri veya diğer etkinliklerde çevrimiçi güvenliğin vurgulanmasını içerecektir. Ebeveyn eğitimleri, birlikte vakit geçirme ve spor günleri, gibi sosyal etkinlikler düzenleyeceklerdir. Ebeveynler, Okul E Güvenlik Politikası' nı okumaya ve çocuklarıyla etkilerini tartışmaya teşvik edilecektir. Çevrimiçi güvenlik konusundaki ebeveynler için bilgi ve rehberlik, ebeveynlere çeşitli biçimlerde sunulacaktır. Ebeveynler, çevrimiçi olarak çocukları için rol modeli ve olumlu davranışları teşvik edilecektir.

Okulumuzda etkin ve kapsamlı güvenli internet günü kutlanmaktadır. Hafta boyunca seminerler, tanıtıcı afişler ve webinarlara etkin katılım sağlanmaktadır. **Daha Güvenli İnternet Merkezi** (gim.org.tr) Safer Internet Center'ın resmi sayfası, <http://guvenlinet.org.tr/tr/> **Güvenli Web** (guvenliweb.org.tr) çevrimiçi güvenlik konuları için farkındalık portalı,

Güvenli Çocuk (guvenlicocuk.org.tr) 13 yaşında küçük çocuklar için oyun ve eğlence portalı,

İhbarWeb (ihbarweb.org.tr) yasadışı içerik için telefon hattı,

İnternet BTK (internet.btk.gov.tr) İnternet ve BT yasası konusunda farkındalık portalı,

SID Page (gig.org.tr) Daha Güvenli İnternet Günü Türkiye'de resmi sayfası, Veli ve öğrencilere tanıtılmış buralardaki eğitici ebeveyn ve öğrenci bilgilendirici videoları, sunuları izlenmiştir. Okulumuzda çeşitli web2 araçları kullanılarak sunular, panolar hazırlanarak, <http://guvenlinet.org.tr/tr/> sayfasından bilgi amaçlı faydalanılmaktadır.